

Adamsin – Bashforthin menetelmän johto

Integroimalla differentiaaliyhtälö $y' = f(x, y)$ puolittain välin $[x_k, x_{k+1}]$ yli saadaan

$$y(x_{k+1}) - y(x_k) = \int_{x_k}^{x_{k+1}} f(x, y(x)) dx.$$

Adamsin – Bashforthin menetelmässä integraalille lasketaan approksimaatio korvaamalla funktio $f(x, y(x))$ kolmannen asteen interpolaatiopolynomilla. Tämän tukipisteinä (so. pisteinä, joiden kautta polynomin kuvaaja kulkee) ovat neljä edellistä jo laskettua pistettä $(x_j, f(x_j, y_j))$, $j = k-3, k-2, k-1, k$.

tukipisteet = $\{x_k - 3h, x_k - 2h, x_k - h, x_k\}$

$\{-3h + x_k, -2h + x_k, -h + x_k, x_k\}$

funktioarvot = $\{f_{k-3}, f_{k-2}, f_{k-1}, f_k\}$

$\{f_{-3+k}, f_{-2+k}, f_{-1+k}, f_k\}$

Interpolaatiopolynomin muodostamisessa tarvittavat pisteet ovat

interpolaatiodata = Transpose[{tukipisteet, funktionarvot}]

$\{\{-3h + x_k, f_{-3+k}\}, \{-2h + x_k, f_{-2+k}\}, \{-h + x_k, f_{-1+k}\}, \{x_k, f_k\}\}$

Interpolaatiopolynomi saadaan yhdellä komennolla (muuttujana t):

p = InterpolatingPolynomial[interpolaatiodata, t] // Expand

$$\begin{aligned} & -\frac{t f_{-3+k}}{3h} - \frac{t^2 f_{-3+k}}{2h^2} - \frac{t^3 f_{-3+k}}{6h^3} + \frac{3t f_{-2+k}}{2h} + \frac{2t^2 f_{-2+k}}{h^2} + \frac{t^3 f_{-2+k}}{2h^3} - \frac{3t f_{-1+k}}{h} - \\ & \frac{5t^2 f_{-1+k}}{2h^2} - \frac{t^3 f_{-1+k}}{2h^3} + f_k + \frac{11t f_k}{6h} + \frac{t^2 f_k}{h^2} + \frac{t^3 f_k}{6h^3} + \frac{f_{-3+k} x_k}{3h} + \frac{t f_{-3+k} x_k}{h^2} + \frac{t^2 f_{-3+k} x_k}{2h^3} - \\ & \frac{3f_{-2+k} x_k}{2h} - \frac{4t f_{-2+k} x_k}{h^2} - \frac{3t^2 f_{-2+k} x_k}{2h^3} + \frac{3f_{-1+k} x_k}{h} + \frac{5t f_{-1+k} x_k}{h^2} + \frac{3t^2 f_{-1+k} x_k}{2h^3} - \\ & \frac{11f_k x_k}{6h} - \frac{2t f_k x_k}{h^2} - \frac{t^2 f_k x_k}{2h^3} - \frac{f_{-3+k} x_k^2}{2h^2} - \frac{t f_{-3+k} x_k^2}{2h^3} + \frac{2f_{-2+k} x_k^2}{h^2} + \frac{3t f_{-2+k} x_k^2}{2h^3} - \\ & \frac{5f_{-1+k} x_k^2}{2h^2} - \frac{3t f_{-1+k} x_k^2}{2h^3} + \frac{f_k x_k^2}{h^2} + \frac{t f_k x_k^2}{2h^3} + \frac{f_{-3+k} x_k^3}{6h^3} - \frac{f_{-2+k} x_k^3}{2h^3} + \frac{f_{-1+k} x_k^3}{2h^3} - \frac{f_k x_k^3}{6h^3} \end{aligned}$$

Integraalin approksimaatio saadaan integroimalla polynomi:

integraali = Integrate[p, {t, x_k, x_k + h}] // Simplify

$$\frac{1}{24} h (-9 f_{-3+k} + 37 f_{-2+k} - 59 f_{-1+k} + 55 f_k)$$

Linkit

[Adamsin-Bashforthin menetelmä](#)

SKK 30.04.2001